

Пропозиції та зауваження Національної асоціації адвокатів України до проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про виконавче провадження" щодо виконання рішень про встановлення побачення з дитиною (реєстр. № 9426 від 27.06.2023)

27 червня 2023 року у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону про внесення змін до Закону України "Про виконавче провадження" щодо виконання рішень про встановлення побачення з дитиною (реєстр. № 9426 від 27.06.2023).

Відповідно до пояснювальної записки законопроектом пропонується доповнити Закон України «Про виконавче провадження» положеннями щодо обов'язкового залучення виконавцем органу опіки та піклування під час виконання рішення про встановлення побачення з дитиною, рішення про усунення перешкод у побаченні з дитиною у разі встановлення ознак небажання дитини контактувати зі стягувачем зі складанням надалі плану заходів щодо виконання рішення суду та погодженням відповідним судом.

Здійснивши правовий аналіз законопроекту, НААУ відмічає позитивне значення запропонованих змін з огляду на належне виконання судових рішень і захист прав дітей. Враховуючи складність реального і своєчасного виконання зазначених рішень, важливість їх саме для захисту психіки та соціально-культурних прав дітей, підтримуємо запропоновані зміни.

Запропоновані зміни до ст. 64-1 Закону України «Про виконавче провадження» сприятимуть належному виконання рішень, але маємо зауважити, що запропоновані зміни не містять строків звернення виконавцем до органу опіки та піклування, строків надання органом опіки та піклування плану заходів і строків звернення до суду з таким планом заходів. Тому пропонується додатково встановити конкретні строки в днях, для унеможливлення зловживання і невизначеності у часі строку виконання приписів Закону.

Водночас звертаємо Вашу увагу, що можливо є необхідність додати до пропозицій такі зміни.

1. Доповнити ст. 64-1 Закону України «Про виконавче провадження» п. 2-2 такого змісту:

“2-2) У разі встановлення ознак перешкоджання виконанню рішення про встановлення побачення з дитиною, рішення про усунення перешкод у побаченні з дитиною з боку боржника, а саме зміна місця побачення без попередження стягувача за 48 годин до такої, психологічний тиск на дитину з метою негативного відношення дитини до боржника, втрата комунікації (зміна адреси, номера телефону, відсутність відповіді на телефоні дзвінки та текстові повідомлення протягом 24 годин тощо) без повідомлення поважності причин стягувачу чи виконавцю, негайно (протягом 3-х днів) звертатися до суду з метою притягнення стягувача до адміністративної відповідальності та звертатися до органів Національної поліції з метою розшуку боржника та встановлення місцезнаходження дитини.”.

Додатково при реалізації запропонованих змін можуть виникнути складності, тому хочемо звернути Вашу увагу на необхідність доопрацювання (або внесення окремим законопроектом) таких норм:

- встановлення збільшених штрафів за невиконання рішень про встановлення побачення з дитиною, рішення про усунення перешкод у побаченні з дитиною;
- введення обов'язкового залучення психологів для виконання рішень про встановлення побачення з дитиною, рішення про усунення перешкод у побаченні з дитиною;
- залучення окремого адвоката для захисту прав дитини, щоб забезпечував правничу допомогу саме дитині, незалежно від процесуальних, матеріальних та життєвих інтересів батьків (опікунів);

- упровадження скорочених процесуальних строків при розгляді судами справ і виконання рішень про встановлення побачення з дитиною, рішення про усунення перешкод у побаченні з дитиною;
- упровадження правового інституту «належної психологічної підготовки дитини до побачення», щоб унеможливити маніпуляції та психологічне насильство над дитиною;
- упровадження правового інституту «встановлення обов'язкового місця побачення з дитиною» для можливості його закріплення у виконавчих документах з метою недопущення зловживань сторонами виконавчого провадження.

Запропоновані зміни повною мірою зможуть забезпечити верховенство права при виконанні судових рішень про встановлення побачення з дитиною, рішення про усунення перешкод у побаченні з дитиною, відповідають сучасним практичним потребам і викликам і враховують практичні напрацювання й недоліки, з якими стикаються адвокати при наданні правничої допомоги в зазначених справах.

*Пропозиції та зауваження до законопроекту № 9426 підготував голова Комітету НААУ з питань з примусового виконання рішень, адвокат **Олександр Черних**.*